

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi polji. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 gld. 60 kr., za pol leta 1 gld. 80 kr., za četrt leta 90 kr. pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gld. 20 kr., za pol leta 2 gld. 20 kr., za četrt leta 1 gld. 15 kr. nov. den.

V Ljubljani v sredo 14. decembra 1864.

Gospodarske stvari.

Gospodarske skušnje.

* Hooimbrenk-ovo umetno oplodovanje žita — ktero so tudi „Novice“ za poskušnjo priporočale, se nikakor ne potrjuje. Po veljavnih možéh, kakor so dr. Musil, dr. E. Peters, prof. dr. Runge, in še mnogih drugih napravljene skušnje so pokazale, da se s Hooimbrenkovo umetnostjo ne zrna več žita ne pridela, marveč da se ga še lahko več poškoduje, ako se natorno delovanje takrat moti, kadar žito cvetè. Po dr. Musil-ovi skušnji se je iz 286 malih snopov hooimbrenkane rži namlatilo 3 vagane in 35 bokalov; en vagan je tehtal 78 funtov; slame in plev je bilo 881 funtov, — na njivi tikoma nje, ki je bila prav tako velika in obdelana kakor una, toda ne hooimbrenkana, je pa 286 ravno tacih snopov dalo 3 vagane in 38 bokalov zrnja; en vagán je tehtal 78³/₄ funtov; slame in plev je bilo 902 funtov. Dr. Runge v Oranzenburgu se celó čudi, kako da se je móglo verjeti, se je kaj tacega verjelo, da bode žito bolje plenjalo, da ako človek z motozom brenka po žitnih bilkah, kadar visi cvetje na njih.

* Ni prav, da se prenaglo izsečejo zmrzle vinske trte. — Tako pravi izkušeni mož, bar. Babo. Akoravno trte o hudi zimi, kar jih je vrh zemlje, pozebejo, nikar jih iz vinograda brž ne potrebi, zakaj celó mlada trta zopet čvrsto požene, ako le ena korenika dobra ostane.

* Velika overa sadjoreji so po besedah velikega gozdnarja Wöber-ja gosence, in pa premajhno varstvo zoper navadno tatinstvo zrelega sadja. K zboljšanju sadjoreje bi veliko pripomogle premije, ki bi se skrbnim pa pridnim sadjorejcem od časa do časa dajale; toda pri tem bi se ne smelo samo na pridelano sadje gledati, ampak tudi na vrte, na zasadbo in gleštanje sadnih dreves. Tudi bi se mogla prepoved tičjega lova natanko spoštovati in gosp. učiteljem ljudskih šol priporočevati, da bi šolsko mladež zastran koristi tičev primerno in neprenehoma podučevali, da bi tako neusmiljeno za tiči ne tiščala, jih ne preganjala in morila.

* Sadno grmovje donaša, kakor vrtnar Klein v Klosterneuburgu piše, le takrat lepo in izvrstno sadje, če je bila zemlja za 2 čevlja globoko prekopana in prerahljana, in če se za 6 palcev na njo dobre prsti posuje, v jeseni pa 3 do 4 palce na debelo gnoja raztrosi, da se grmovje prehudega mraza obvaruje.

* Žolta ali dobra grahorica ali Riessling stori najbolj v pusti in kamniti zemlji in dá, če popolnoma dozori, najbolje vino. Za nove vinogradske zasede priporoča baron Babo muškat ali dušeci tra-

minec, mozlovino, ktera se v kamniti zemlji vrlo ponaša, beli burgundar, klešic (Ortlinber) in pa zeleni muskat.

* Kako kebre ali hrošče pokončujejo po svetu. Po „saksonskem tedniku“ so preteklo spomlad ondašnji prebivavci v samem lipniškem okrožji 7960 korcev in 643 centov hroščev ali kebrov polovili in pokončali. Ker tedaj 18 živih hroščev 1 lot vaga, se jih po tem takem na 1 cent 54.000 šteje, in ako se korec za 80 funtov ali na 43.200 hroščev rajta, so jih po gori naznanjenem številu v omenjeni okolici 357 milijonov in 894.000 pokončali! — Kolike škode so se po tem znebili pridni gospodarji!

Čbelni mor.

Iz Gere na Saksonskem se piše po mnogih časnikih, da sta 23. dne u. m. pred porotno sodbo stala dva kmeta, ki sta bila tožena, da sta morila ptuje čbele. Tako imenovane roparce so napadale namreč čbelnjak nekega kmeta in sina njegovega, in jima veliko škodo napravile. Oče, posebno marljiv čbelar, si ni vedil drugače pomagati, kakor tako, da je sinu veleval, naj pred panjove potrese nekega strupenega prahu. In res, roparce so poginile, ko so se najedle strupa, pa tudi kmetovih čbel je veliko pomrlo. Na podlagi §. 107. tamošnjega kazenskega zakonika, kateri govori od zavdanja pašnikov, od zavdanja živinske paše itd. je državni pravdnik zatožbo naredil zoper očeta in sina. Zagovornik (pl. Conta) pa je trdil, da ni res, da se morejo čbele med živino šteti, in povdarjal še to, da na Nemškem še ni postave za čbele; ta dva čbelarja — je rekel — sta tedaj le varovala svojo lastnino. Pri-sežni možje (porotniki) so se na vprašanje: ali sta zatoženca kriva čbelomora ali ne? razcepili na dvoje; 6 jih je reklo, da sta kriva, 6 pa, da nista — po takem nista bila kmeta kriva spoznana.

V Kelču na Marskem je letos neki čbelar, 80 let star mož, zaval skorej vse čbele svojih sosedov, da bi njegove lastne več paše imele in mu več medú nanesle. Zavoljo tega je svojim panjem žrela nekoliko časa z dratenimi mrežicami mašil, da mu niso čbele ven letale, pa vendar dovelj zdravega zraka v panj dobivale. V nekotiki daljavi nastavi pa v koritcih z mišico ostrupenega medú, kterege so čbele letošnje leto, ker niso sploh obilo paše imele, kmali zavohale, nad kterege so od vseh krajev skup letele. Strup je naglo tvarjal in okrog koritic se je nahajalo po sto in stotisuč umrlih čbelic. Škoda, ki jo je svojim bližnjim čbelorejcem napravil po svoji grdi hudobii, je cenjena na več sto goldinarjev. — Kako se je pravda iztekla, ni povedano.